

B-III – Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Knižní kultura v českých zemích (KKC)		
Typ předmětu	Povinně volitelný	doporučený ročník / semestr	L
Rozsah studijního předmětu	14p + 14c	hod.	28
Prerekvizity, korekvizity, ekvivalence	Ne		
Způsob ověření studijních výsledků	zápočet	Forma výuky	Přednáška, cvičení
Forma způsobu ověření studijních výsledků a další požadavky na studenta	Praktická práce v semináři. Odevzdání určeného díla do 30. 5. 2019.		
Garant předmětu	PhDr. Milan Svoboda, Ph.D.		
Zapojení garanta do výuky předmětu	Přednášející, cvičící		
Vyučující			
Přednášky:	PhDr. Milan Svoboda, Ph.D.		
Cvičení:	PhDr. Milan Svoboda, Ph.D.		
Stručná anotace předmětu	<p>Předmět osvětluje počátky a vývoj české knižní tvorby od konce 15. do počátku 19. století. Zaměří se na výklad knihtiskařské a knihařské terminologie při tvorbě a zpracování knih jako specifického řemesla a oboru. Na příkladech vybraných tiskařů z Prahy a jiných lokalit Čech ukáže problémy spojené s financováním tisků, technickým zpracováním, ale také společenským dopadem zvýšené reprodukce informací (cenzura, zákazy tiskařské produkce a rozmnožování jejich výsledků, trestní/hrdelní trestání autorů a vydavatelů). Studující se seznámí s cennými dochovanými doklady knižní kultury od renesance po klasicismus, dochovanými v knihovnách ČR se zaměřením na staré a vzácné tisky ze sbírek v Krajské vědecké knihovně v Liberci. Současně získají rozhled po knihovědné literatuře a využitelnosti starých tisků jako mnohostranného pramene.</p> <p>Přednášky:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kniha a její části – fyzický popis, terminologie a definice, výroba, výzdoba. 2) Předchůdci tištěné knihy, rukopisy. Písmo a jeho vývoj obecně (od piktogramů ke grafémům). 3) Psací látky, prostředky a jejich nositelé (kámen, dřevo, textil, papyrus, pergamen a papír). 4) Podoby knihy v českých dějinách od středověku (inkunábule, paleotypy, cimélie, faksimile, falza). 5) Od autora ke čtenáři: tiskař, knihkupec, knihovník. Vztah ke knize v intelektuálním i venkovském prostředí (bibliofilie a bibliofobie). 6) Uložení knih (knihovny, muzea, archivy, soukromé sbírky) a typy knihoven kdysi a nyní (knihovny šlechtické, měšťanské a církevní; státní, soukromé), péče o knihy. 7) Kniha jako historikův pramen (výzkum knihy coby společenského fenoménu): prostředek fixace paměti, reprezentace i obživy. <p>Cvičení:</p> <p>Předmět je koncipován rovněž jako praktický, a to v rámci práce se starými tisky během cvičení při katalogizaci starých a vzácných tisků v Krajské vědecké knihovně v Liberci.</p>		
Studijní literatura a studijní pomůcky	<p>Povinná literatura:</p> <p>BOHATCOVÁ, Mirjam, et al.: <i>Česká kniha v proměnách staletí</i>, Praha, Panorama 1990, ISBN 80-7038-131-0.</p> <p>HEJNOVÁ, Miroslava – HŮLEK, Julius – UHLÍŘ, Zdeněk: <i>Ve znamení nové doby. První dvě století tištěné knihy v Čechách</i>, Praha, Národní knihovna ČR 2000.</p> <p>TOBOLKA, Zdeněk Václav: <i>Kniha. Její vznik, vývoj a rozbor</i>, Praha, Orbis 1950.</p> <p>VOIT, Petr: <i>Encyklopedie knihy: starší knihtisk a příbuzné obory mezi polovinou 15. a počátkem 19. století. Papír, písmo a písmolijectví, knihtisk a jiné grafické techniky, tiskaři, nakladatelé, knihkupci, ilustrátoři a kartografové, literární typologie, textové a výtvarné prvky knihy, knižní vazba, knižní obchod, 1–2</i>, 2. vyd., Praha, Libri – Královská kanonie premonstrátů na Strahově 2008, ISBN 978-80-7277-390-9.</p> <p>Doporučená literatura:</p> <p>BOHATCOVÁ, Mirjam: <i>Bratrské tisky ivančické a kralické (1564–1619)</i>, Praha, Národní museum 1951.</p>		

- BOHATCOVÁ, Mirjam: *Česká kniha a svět*, Praha, Artia 1973.
- BOHATCOVÁ, Mirjam: *České tištěné herbáře 16. století*, Praha, Národní knihovna 1991, ISBN 80-7050-103-0.
- BOHATCOVÁ, Mirjam: *Obecné dobré podle Melantricha a Veleslavínů. Studie k završení knižní tvorby Mistra Daniela Adama z Veleslavína [zemřelého] 18. 10. 1599*, Praha, Karolinum 2005, ISBN 80-246-0524-4.
- BOHATEC, Miloslav: *Skryté poklady. Čtení pro bibliofila*, Praha, Artia 1970.
- BOLDAN, Kamil – URBÁNKOVÁ, Emma: *Rekonstrukce knihovny Bohuslava Hasištejnského z Lobkovic. Katalog inkunábulí roudnické lobkovické knihovny*, Praha, Národní knihovna České republiky 2009, ISBN 978-80-7050-573-1.
- BOLDAN, Kamil et al.: *Příběh Pražské bible*, Praha, Městská knihovna v Praze 2011, ISBN 978-80-85041-23-1.
- BOLDAN, Kamil – MAREK, Jindřich (edd.): *Libri catenati Egrenses. Knihy a knihovna chebských františkánů v pozdním středověku a raném novověku*, Praha, Národní knihovna České republiky 2013, ISBN 978-80-7050-618-9.
- BOLDAN, Kamil: *Záhada Kroniky trojanské. Počátek českého knihtisku*, Praha, Národní knihovna ČR 2010, ISBN 978-80-7050-580-9.
- CERMANOVÁ, Iveta – MAREK, Jindřich: *Na rozhraní křesťanského a židovského světa. Příběh hebrejského cenzora a klementinského knihovníka Karla Fischera (1757–1844)*, Praha, Národní knihovna České republiky 2007, ISBN 978-80-7050-520-5.
- HAMANOVÁ, Pavlína – NUSKA, Bohumil: *Knižní vazba sedmi století z fondů Strahovské knihovny*, Praha, Orbis 1966.
- HLAVÁČEK, Ivan: *Knihy a knihovny v českém středověku. Studie k jejich dějinám do husitství*, Praha, Karolinum 2005, ISBN 80-246-0917-7.
- JEŽKOVÁ, Alena – UHLÍŘ, Zdeněk: *Příběhy z Dalimila. Pařížský zlomek latinského překladu*, Praha, Gloriet – Národní knihovna České republiky 2006, ISBN 80-86644-71-5.
- KAŠPAROVÁ, Jaroslava – ŠTĚPÁNEK, Pavel: *Rytíř smutné postavy v Čechách. U příležitosti 400. výročí vydání prvního dílu Dona Quijota*, Praha, Národní knihovna České republiky 2005, ISBN 80-7050-471-4.
- KAŠPAROVÁ, Jaroslava: *Amadis Waleský, nebo Don Quijote? Rytířské příběhy španělského Zlatého věku a jejich putování za čtenáři 16.–19. století*, České Budějovice, Veduta 2014, ISBN 978-80-86829-95-1.
- KAŠPAROVÁ, Jaroslava: *České země a jejich obyvatelé očima románského světa 16.–17. století*, České Budějovice, Veduta 2010, ISBN 978-80-86829-53-1.
- KNEIDL, Pravoslav (ed.): *Museum knihy ve státním zámku a klášteře Žďár nad Sázavou. Katalog*, Praha, Národní muzeum 1958.
- KNEIDL, Pravoslav – ROLLOVÁ, Anna – PREISS, Pavel: *Strahovská knihovna Památníku národního písemnictví. Historické sály, dějiny a růst fondů*, Praha, Památník národního písemnictví 1988.
- KNEIDL, Pravoslav: *Česká lidová grafika v ilustracích novin, letáků a písniček*, Praha, Odeon 1983.
- KNEIDL, Pravoslav: *Z historie evropské knihy. Po stopách knih, knihtisku a knihoven*, Praha, Svoboda 1989, ISBN 80-205-0093-6.
- Komu asi patřila? Knihy a jejich lidé – sběratelé i nepřátelé. Katalog k výstavě pořádané Knihovnou Národního muzea v Českém muzeu hudby*, Praha, Národní muzeum 2015, ISBN 978-80-7036-466-6.
- FALTYSOVÁ, Vlasta (ed.): *Rukověť tištěných knihovnických fondů Národní knihovny České republiky. Od prvotisků do konce 19. století*, Praha, Národní knihovna České republiky 2006, ISBN 80-7050-456-0.
- PURŠ, Ivo – KUCHAROVÁ, Hedvika (edd.): *Knihovna arcivévody Ferdinanda II. Tyrolského, 1–2*, Praha, Artefactum 2015, ISBN 978-80-86890-74-6.
- RADIMSKÁ, Jitka, et al.: *Ve znamení havranů. Knižní sbírka rodiny Eggenbergů na zámku v Českém Krumlově*, České Budějovice, Jihočeská univerzita 2011, ISBN 978-80-7394-348-6.
- RADIMSKÁ, Jitka: *Knihovna šlechtičny. Francouzské knihy Marie Ernestiny z Eggenbergu na zámku v Českém Krumlově*, České Budějovice, Jihočeská univerzita 2007, ISBN 978-80-7040-982-4.
- ŠMEJKALOVÁ, Jiřina: *Kniha. K teorii a praxi knižní kultury*, Brno, Host 2000, ISBN 80-7294-005-8.
- TOBOLKA, Zdeněk Václav: *Dějiny československého knihtisku v době nejstarší*, Praha, Československá společnost knihovědná 1930.
- UHLÍŘ, Zdeněk (ed.): *Z pokladů Národní knihovny České republiky. Rukopisy*, Praha, Mezinárodní asociace bibliofilů 1995.
- VESELÁ, Lenka: *Knihy na dvoře Rožmberků*, Praha, Knihovna Akademie věd ČR 2005, ISBN 80-86675-06-8.
- VESELÁ, Lenka: *Rytíř a intelektuál. Hieronym Beck z Leopoldsdorfu (1525–1596) a jeho knihovna*, Praha, Academia 2016, ISBN 978-80-200-2545-6.
- VESELÁ, Lenka: *Židé a česká společnost v zrcadle literatury. Od středověku k počátkům emancipace*, Praha, Nakladatelství Lidové noviny 2003, ISBN 80-7106-430-0.

Informace ke kombinované nebo distanční formě

Rozsah konzultací (soustředění)

hodin

Informace o způsobu kontaktu s vyučujícím